בעזרת השם יתברך

אשי ישראל

השיעור השבועי

מפי פורינו הרה"צ
רבי **יצחק שמואל אהרן לעזער** שליט"א

גליון
תע"ד

פרשת
חקת
תשפ"ה

השיעור נמסר ביום ד', בשעה 23:30, ניתן להאזין בקו:
בארץ ישראל: 077-2233-223, בארה"ב: 845-510-6314

חסדי השם יתברך, אנחנו אוחזים בפרשת **חֻקַּת**, פרשה הַמְּכֻנֶּרֶת לנו בתור "**טָהֳרָתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל**", כי הפרשה מתחילה עם ענין **טהרת פרה אדומה**, שהיו עסוקים בה קודם ר"ח ניסן, כדי שעם־ישראל יהיו טהורים להקריב את קרבן הפסח, ועל זה יש לנו בכל שנה את '**פרשת פרה**' מיד אחר פורים, שהיא מְכֻנֶּה בלשון חכמינו הקדושים (ירושלמי מגילה כה:): "**טָהֳרָתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל**".

ואת הטהרה הזאת יש לנו עכשיו, באמצע ימי הקיץ, בתוך **חודש תמוז**, שהוא הרבע האחרון של השנה, ובו מתעוררים לקראת ימי ר"ה הקדושים, וכרמז דורשי־רשומות: **תַּמּוּז** ראשי־תיבות '**זְ**מַנֵּי **תְ**שׁוּבָה **מְ**מַשְׁמְשִׁים **וּ**בָאִים.

אומר הפסוק: "**זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוָּה ה' לֵאמֹר**" - עלינו לדעת, שכל הטהרה של עם־ישראל תלויה ב'**זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוָּה ה' לֵאמֹר**' - '**חֻקַּת הַתּוֹרָה**' סובב על לימוד התורה הקדושה.

כי באמת שואלים המפרשים: הלוא הפרשה מדברת ממצות פרה אדומה, א"כ מהו "חֻקַּת **הַתּוֹרָה**"? היה לכאורה צריך להיות "חֻקַּת **הַפָּרָה**"... אבל זה הלימוד והמסר שהתורה הקדושה משדרת לנו עתה: "**חֻקַּת הַתּוֹרָה**" - שאדם יכניס את עצמו בלימוד **התורה** הקדושה אפילו שזה בתור '**חוק**' - בלי טעם, דהיינו שהוא לא מבין כלום, אעפ"כ ילמד תורה!

וזה סיום הפסוק: "**אֲשֶׁר צִוָּה ה' לֵאמֹר**" - הקב"ה ציווה אותנו **לֵאמֹר** ולהגיד דברי־תורה! שזה הגילוי של רבינו הקדוש, שפתח לנו את שערי לימוד התורה, וגילה לנו איך אפילו אם אדם עדיין לא זוכה להבין הרבה בלימודו, ואף אם איננו מבין **מאומה**, אעפ"כ - ילמד תורה! **יש לך 'כלי־הדיבור' ב"ה? תקדש אותם! תכניס את הדיבור שלך בלימוד התורה הקדושה! אֲצָל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא חָשׁוּב מְאֹד הַפֶּה וְהַשְּׂפָתַיִם שֶׁל הָאָדָם!**

ליקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן נ"ה, היא תורה שלימה על **טהרת פרה אדומה**, ושם רבינו מקשר את כל העניין של פרה אדומה לעניין של ביטול - שאדם יזכה לבטל את עצמו, יוציא מעצמו **פעם ולתמיד** כל השיגעונות והבלבולים שלו! **אדם צריך פעם ולתמיד ליישב דעתו: 'איפה אני בזה העולם?!' 'מה התכלית שלי?!' 'מה עליי לעשות בזה העולם?!'...**

וזה דבר הכרחי **לכל אחד ואחד** - הן גבר, הן אשה, **ואפילו ילדים - צריכים לחנך אותם בדרך זו: "יש תכלית בזה העולם! לא סתם באת לכאן!"...** ואכן, אולי אתה עדיין ילד, או בחור צעיר, **אבל צריכים להתחיל לחשוב מהתכלית!** ובפרט אברך שהוא כבר מבוגר יותר (וכן הדבר אצל אשה), עליו להתעורר מאד: **"מה התכלית בזה העולם?!" "בשביל מה נבראתי?" "מה אני צריך לעשות בזה העולם?"...**

אדם אומר: 'אני צריך להיות איזה בעל־מקצוע, לקבל איזה תואר, לחדש איזה דבר בעולם, ועדיין לא זכיתי לזה', ולכן הוא לא שמח כלל וכלל, והוא מסתובב שבור וכו', **אבל בין־כך הוא לא תופס שהתכלית היא שאדם יזכה להשלים את עצמו להיות "איש פשוט" - דבוק בהשם יתברך! רבי נתן פעם אמר: "יהודי פשוט - זה התואר והכינוי הכי חשוב שיכולים לתת לבן־אדם!"...** וכמו שאנחנו רואים במגילת אסתר, כשמתחילה לעסוק בנס פורים (אסתר ב, ה): **"אִישׁ יְהוּדִי הָיָה בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה"**, ולכאורה היה צריך להיות כתוב **'איש צדיק'** או **'איש תמים'** ושאר כינויים של צדיקים, אך לא־כן כתיב במגילה אלא רק: "**'אִישׁ יְהוּדִי'** הָיָה בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה" - התואר הכי גדול שאדם הוא **"יהודי"!**

הכלל, אדם צריך לדעת: **'אני "איש יהודי", ובכך ימי חיי אני להשלים את ה'יהודי' הזה - את היהדות שלי!'** - וזה שייך הן לגב והן לאשה, **לכל אחד יש את התפקיד שלו, ועליו לדעת: "אני 'איש יהודי'!" - "אני 'אשה יהודייה!'".**

וזה מה שרבינו מלמד אותנו - **מהי התכלית בזה העולם**; אדם צריך לדעת על מה הוא נברא, מדוע הוא בא לזה

העולם?... ומלמדנו רבינו: **הישות של אדם, הגאוה וה'אנוכיות' שלו - זה מסתיר ממנו את הכל!**

וזה מה שאומר רבינו שם בתורה נ"ה, כשמדבר מעניין 'אפר פרה אדומה', שזה ענין של "**עָפָר וָאֵפֶר**", כי זו מצות עשיית פרה אדומה - ששורפים את כולה עד שנעשית אפר[א], והאפר הזה מורה על **ביטול**, שאדם זוכה להבין שהוא כמו אפר!

כי זו התכלית של האדם, שהוא צריך להיות "**עָפָר וָאֵפֶר**", וכמו שאמר אברהם אבינו (בראשית יח, כז): "**וָאָנֹכִי עָפָר וָאֵפֶר**", כי זכה להגיע אל המדרגה הזאת - שהיה כמו עפר ואפר בעיני עצמו.

אגב, מלבד ענין ה'**אפר**' של הפרה אדומה, גם הענין של '**עפר**' מוזכר בפרשת השבוע, כי כתוב בפסוק "וְלָקְחוּ לַטָּמֵא **מֵעֲפַר** שְׂרֵפַת הַחַטָּאת", ומכאן למדים שעפר ואפר זה אותו ענין (לכל הפחות כאן, בעניין פרה אדומה), ומגלה רבינו בתורה זו, ש"**עָפָר וָאֵפֶר**", זה ענין של ביטול, שאדם יבטל את עצמו לגמרי, ויכלול עצמו עם הצדיקים הנקראים "**שוכני עפר**", וְיֵדַע היטב: 'אני באתי לזה העולם כדי לקשר את עצמי לכל הצדיקים שהיו כבר בעולם, ולכל הצדיקים החיים עמנו עכשיו', וכנוסח 'הריני מקשר' הנהוג מרבינו ז"ל לומר: "**הֲרֵינִי מְקַשֵּׁר עַצְמִי לְכָל הַצַּדִּיקִים הָאֱמִתִּיִּים שֶׁבְּדוֹרֵנוּ וּלְכָל הַצַּדִּיקִים הָאֱמִתִּיִּים שׁוֹכְנֵי עָפָר**"; וכך אדם זוכה לבטל את הישות שלו...

וזהו כלל: **כל זמן שאדם חי עם הישות שלו - זה יפריע לו לכל דבר בחיים שלו! הוא לא ירגיש שום שמחה וטעם בחיים שלו!** ה'שלום־בית' שלו יהיה "על הפנים", כי אם יש לאדם ישות - אין יוכל להסתדר בבית?... ואכן, אם לפעמים אדם זוכה שהצד השני זוכה להיות בבחינת "עָפָר וָאֵפֶר" לגמרי - אז היה אפשר להסתדר לפעמים... **אבל אם יש לו לאדם אפילו טיפה של ישות ו'אנוכיות' - כבר תהיה התנגשות...** למה? כי יש פה אדם נוסף, ומה שייך להסתדר?... - אני אומר ככה, והיא אומרת ככה, וממילא שרויים במחלוקת... **ובפרט כשאין את הלימודים הנכונים - הם מתחילים לריב ולהתווכח, והשם ישמור זה ניצת לאש גדול, ולא נשאר מאומה... נשרף הכל, רח"ל...**

א. שורפים את הפרה **כל־כולה** בשלימותה! זה דבר שלא מוצאים בשאר קרבנות המבוארים בספר ויקרא - עולה, חטאת, אשם וכו', כי בכל הקרבנות לוקחים לכל הפחות משהו אחד - למשל: הקרביים של הבהמה - ושמים אותו על המזבח (מלמד מה שזורקים את הדם על המזבח), אבל בפרה אדומה - שורפים את **כולה** (כמובן, אחר שחיטה), ונשרפת לגמרי עד שנעשית אפר.

משא"כ כשאדם מקיים בעצמו ענין של **"וְאָנֹכִי עָפָר וָאֵפֶר"** - שהוא זוכה להיות בבחינת 'עפר' לגמרי, וכדברי אברהם אבינו בעת שהתפלל על אנשי סדום: **"וְאָנֹכִי עָפָר וָאֵפֶר"**.

אם מתבוננים בפסוק הזה, הוא מעורר מאד; אומר הפסוק (בראשית יח,כז): **"וַיַּעַן אַבְרָהָם וַיֹּאמַר הִנֵּה נָא הוֹאַלְתִּי לְדַבֵּר אֶל ה' וְאָנֹכִי עָפָר וָאֵפֶר"** - כמה הפסוק הזה מעורר אותנו לעניין **'קדושת הדיבור'**, להתחיל לדבר להקב"ה! - אם זה דיבורים של לימוד התורה, אם זה דיבורים של תפילה - לדבר להקב"ה, **תתחיל!** שזה מה שאומר הפסוק: "הִנֵּה נָא **הוֹאַלְתִּי** לְדַבֵּר אֶל ה'" - רק **'הואלתי'** לדבר! שזה לשון של **התחלה**, זאת אומרת: **'התחלתי עכשיו!'**... כלומר: "פעלתי בעצמי שאתחיל לדבר אל הקב"ה!", שזהו "הנה **'נא'** הואלתי", ו'אין נא אלא לשון בקשה' (ברכות ט.), דהיינו שאברהם אבינו אומר: **'הִנֵּה נָא הוֹאַלְתִּי לְדַבֵּר אֶל ה'"** - רק התחלתי לדבר אל הקב"ה, וכבר: **'וְאָנֹכִי עָפָר וָאֵפֶר'**... אדם מחליט בעצמו: **'זו התכלית שלי! אני צריך להיות יהודי פשוט ולדבר להקב"ה!'**...

מה זה **'יהודי פשוט'**? רבינו לימד אותנו מה זה **'יהודי פשוט'**! אדם יכול לחשוב כל־מיני פירושים על המושג **"יהודי פשוט"** - 'זה כך וכך... אני צריך להיות ככה וככה'... יש לו כל־מיני חשבונות ותוכניות, כל אחד כפי השיגעונות שלו (מחילה על ההתבטאות), אבל רבינו נותן לנו 'מתכון' אחר לגמרי בהגדרת **"יהודי פשוט"... יהודי פשוט זה אדם שהוא מקיים את התורה בתמימות ופשיטות - הוא קם בבוקר, מתפלל, לומד תורה, מקיים מצוות, ומרגיל את עצמו לדבר אל הקב"ה!**

ורביז"ל אמר, שכל הצדיקים העידו על עצמם שבדרך זו זכו להגיע למה שהגיעו, ורבינו קרא את זה באידיש: **'פראסטיק'**, כלומר: **'פשטות'**. ורביז"ל אמר: **"איי איי פראסטיק"...** - תמימות ופשיטות! חושבים שצדיקים נולדים כבר מן השמים עם נשמה קדושה וגבוהה... **אצל צדיקים יש תמימות ופשיטות!** הרי רבינו העיד על עצמו כמה עבר עליו בצעירותו **בכל יום ויום!** לא סתם פעם אחת... **אלפי פעמים!** כך הלשון של רבי נתן בשבחי־הר"ן, ואולי זה נראה כמו גוזמא, אבל זה מה שכתוב שם, שהיה רבינו עובר אלפי ירידות ונפילות בכל יום! ורבינו אמר, שהוא רצה להתחיל עוד הפעם ולהתחזק...

וזה באמת עובר על כל אדם, וזה מה שגורם לו לאי־ישוב־הדעת, הוא כמו 'יו־יו'... - הנה הוא למעלה, והנה הוא למטה, הנה הוא מגיע, והנה הוא לא מגיע... הנה הוא מתעורר ומתקרב, והנה

הוא מתקרר ומתרחק... הכל כפי שהרוח מנשבת... **משא"כ אדם שהוא מחליט בעצמו - זהו זה! "פֹּה אֵשֵׁב כִּי אִוִּתִיהָ"! אני לא זז מפה! זה מה שאני צריך!**

אבל זה יכול רק כשאדם הוא **'רך כקנה'**, וכמאמרם ז"ל (תענית כ.): **'לְעוֹלָם יְהֵא אָדָם רַךְ כַּקָּנֶה וְאַל יְהֵא קָשֶׁה כָּאֶרֶז'**; כי אם יהיה **'קשה כארז'**, מיד כשתגיע רוח חזקה - היא תשבור אותו, הנה הוא שבור... אבל הוא **'רך כקנה'** - בקל לו להתכופף כשיש רוח, ותיכף־ומיד כשפסקה הרוח - הוא קם בחזרה ומזדקף... וזה קורה אצל כל אדם, שמנסים אותו בכל־מיני דרכים לראות איך הוא יחזיק מעמד...

ומה הוא המבחן הגדול? בעניין האמור של **"עָפָר וָאֵפֶר"**, שבזה אמר אברהם אבינו: **"הִנֵּה נָא הוֹאַלְתִּי לְדַבֵּר אֶל ה'"** - אני מתחיל! אדם אומר: 'אבל מה אדבר?... אין לי סבלנות... איזה התבודדות?... אני בקושי לפעמים מוציא איזה דיבור מהפה שלי'... **אבל תיישב את עצמך! לא אומרים לך לקשור עצמך לאיזה כיסא, אבל תקשור עצמך אל הידיעה הזאת: 'אני צריך עכשיו לדבר אל הקב"ה!'... אפילו חמש דקות - 'עכשיו אני צריך לדבר אל הקב"ה! אני צריך לפרש שיחתי! להגיד להקב"ה בדיוק מה שעובר עליי!'...**

ואכן, צריכים רחמים רבים שאדם יזכה להגיע אל ה**'ישוב־הדעת'** הזה, אבל זה מה שמבקשים מן האדם: "הִנֵּה נָא **הוֹאַלְתִּי** לְדַבֵּר" - **'התחלתי'**! מעוררים את האדם: **'תתחיל לחשוב על התכלית שלך - על מה הגעת כאן לזה העולם, ולְמָה אתה רוצה להגיע!'...**

אומר אומר: 'אני רוצה להגיע למצב שיכבדו אותי, שיגידו שאני חכם גדול... אני גאון... אני רב... אני בעל־מקצוע... יש לי תואר... אני פרופסור'... או שאדם חושב על עצמו: 'אני גיבור'... 'אני יפה'... **כל אחד יש לו את הדמיונות שלו, שסוף־כל־סוף לא יישאר מכל זה כלום, אלא רק מה שהוא זוכה לרכוש לעצמו מנקודות יהדותו בכל פעם...**

ובפרט כשהוא מקיים **"הִנֵּה נָא הוֹאַלְתִּי לְדַבֵּר אֶל ה'"**, אזי יגיע כבר ל**"וְאָנֹכִי עָפָר וָאֵפֶר"**, אומר רש"י: **'וּכְבָר הָיִיתִי רָאוּי לִהְיוֹת עָפָר עַל־יְדֵי הַמְּלָכִים'** - כי היתה שם מלחמה של אברהם אבינו נגד המלכים [זו המלחמה הראשונה הכתובה בתורה, והיתה ממש 'מלחמת עולם'...], ומחמת שהם לקחו בשבי את לוט, והוא מסר נפשו להציל אותו, ולקח עמו את אליעזר עבדו, וכדברי הפסוק (בראשית יד, יד): "וַיִּשְׁמַע אַבְרָם כִּי נִשְׁבָּה אָחִיו וַיָּרֶק אֶת חֲנִיכָיו יְלִידֵי בֵיתוֹ **שְׁמֹנָה עָשָׂר וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת**", ואומרים חכמינו הקדושים: **'שְׁמֹנָה עָשָׂר וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת'**

גימטריא **'אֱלִיעֶזֶר'**, כמניין **'שִׂיחַ'**, היינו שאדם זוכה להיות תמיד קשור ודבוק ב**'שיח־קודש'** - הוא זוכה תמיד לדבר אל הקב"ה, ולקדש את דיבורו בדיבורי תורה, דיבורי תפילה, **זו כל העבודה שלו**, על־ידי־זה אפשר לו להיכנס אל המלחמות הכי גדולות בלי שום פחד... ואת כל הכח הזה הוא מקבל בגלל שהוא זכה לבחינת **'עָפָר'**, שזה העפר של אברהם אבינו, ומה היה העפר שלו? אומרים חכמינו הקדושים: כשאברהם אבינו זרק את העפר, זה נהפך לחיצים ובליסטראות... הוא זורק עפר, וזה יורה כמו 'כדורי רובה', וכל האויב נמחה לגמרי...

וזה הלימוד של 'ביטול' - שזה ה'עפר' של האדם, שהוא זוכה לבטל את עצמו ולהכניס את עצמו בכזה ביטול אל הקב"ה, עד שהמילים שלו הם כמו חיצים! **בכל מילה שלו הוא כיורה כדורים - פצצות! רימונים!** הוא לא צריך אפילו להרים לא אקדח ולא קשת...

זה העפר של אברהם אבינו, ולמדים זאת מן הפסוק (ישעיה מא, ב) **"יִתֵּן כֶּעָפָר חַרְבּוֹ כְּקַשׁ נִדָּף קַשְׁתּוֹ"**, ובזה מספרת הגמרא (תענית כא.) על נחום איש גמזו, שהלך להביא מתנה של כסף ויהלומים אל המלך, והגנבים ראו את זה וגנבו ממנו את הארגז של הכסף, ריקנו אותו, ומילאו את כולו בעפר...

והנה, הגמ' מספרת שפתחו את הארגז בבית המלך ושם ראו את העפר, אך זה לא הרגע הראשון שראה נחום איש גמזו את העפר... **מובא במפרשים, שעוד לפני שהוא עזב את בית־המלון הוא ראה שיש עפר בארגז...** ומה עכשיו יעשה?... ענה ואמר: **"גם זו לטובה!"...** - איזה ביטול ואיזו דביקות היה לנחום איש גמזו! **כמה יפה לאדם שהוא מכניס בדעתו: "גם זו לטובה" - כל דבר! והוא נותן תודה על כל דבר - 'רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁיֵּשׁ בָּזֶה כַּוָּנָה טוֹבָה!'...**

אבל אם יש לאדם גאוה וישות - הוא לא יוכל להשיג את זה... כי אדם שהוא מלא בגאות וישות, הוא יגיד: זו 'טובה'?!... הרי כאב לי, אשתי אמרה לי כך וכך, קרה לי כך וכך, וכי 'גם זו לטובה'?!... ועל־כן כדי לזכות לזה מוכרחים להגיע למידת הביטול!

אגב, הלימוד הזה הוא סובב בעיקר על שלום־בית, שזהו הסוד של "גם **זו** לטובה", כי לכאורה יש להבין: למה כתוב "גם **זו לטובה**" בלשון נקבה ולא כתוב "גם **זה לטוב**"? הענין הוא פשוט: כי בבית צריכים את זה יותר מן הכל... תחדיר טוב בדעתך: 'גם **"זו"** לטובה', ותשתוק! **ואם תשתוק - תראה שיהיה לך ישועה גדולה...**

נשוב לסיפור עם נחום איש גמזו:

הוא כבר ראה בבית־המלון את העפר, אבל לא התייחס לזה, ואמר: הקב"ה נתן לי בארגז הזה עפר? **"גם זו לטובה!"...** והנה הוא הולך למלך, ושם פותחים את הארגז, ורואים שהוא מלא בעפר, אבל אליהו הנביא עומד שם מלובש כמו אחד מהשרים, והוא אומר למלך: 'אתם חושבים שהוא הביא עפר פשוט? אדוני המלך, זה עפר של אברהם אביהם שכשהיה זורקו - נהפך לחרבות!'... ובדקו האם דבריו נכונים, ואכן כך היה...

אז אדם שזוכה לבטל את עצמו, ולהיות בטל ומבוטל לגמרי, ולדעת שכל דבר שהקב"ה עושה אתו - הכל לטובה, ממילא העפר שלו זה עפר־קודש...

ידוע, שהצדיקים נקראים **'שׁוֹכְנֵי עָפָר'**, וכמ"ש (ישעיה כו, יט) **"הָקִיצוּ וְרַנְּנוּ שֹׁכְנֵי עָפָר"**, וכהלשון הנ"ל ב'הריני מקשר': "הֲרֵינִי מְקַשֵּׁר עַצְמִי לְכָל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים שֶׁבְּדוֹרֵנוּ וּלְכָל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים **'שׁוֹכְנֵי עָפָר'** קְדוֹשִׁים אֲשֶׁר בָּאָרֶץ הֵמָּה"; וחכמינו הקדושים אומרים (סוטה ה.) שהצדיקים הם 'נַעֲשִׂים שְׁכֵנִים לְעָפָר בְּחַיֵּיהֶם'. שזה מה שאנו אומרים בכל יום בתפילת העמידה: **"וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר"**, ופירושו בפשטות, שזה סובב על תחית־המתים שתהא לעתיד, שהקב"ה יקיים אמונתו 'לישני עפר', ואלו הישנים בעפר יקומו לתחיה. אבל ישנה הבנה הרבה יותר מזה: **"וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר"** זה סובב על אדם שהוא מרגיש **'שָׁכֵן לְעָפָר בְּחַיָּיו'** - הוא מבטל את עצמו ממש לגמרי! הוא מגיע לבחינה זו של **"עָפָר וָאֵפֶר"...**

זה הענין של **'עָפָר'** - שאדם זוכה לבטל את עצמו, כדברי אברהם אבינו: **"וְאָנֹכִי עָפָר וָאֵפֶר"**, ואומר רש"י: **'וּכְבָר הָיִיתִי רָאוּי לִהְיוֹת עָפָר עַל־יְדֵי הַמְּלָכִים'** - הוא הלך למלחמה נגד כל המלכים הגדולים בעולם באותו זמן, ולכאורה היו עלולים לגבור עליו בלי התאמצות יתירה... אבל אברהם אבינו לא מתבלבל - הוא לוקח את **אֶלִיעֶזֶ"ר**, ענין של **שִׁי"חַ**, הוא יודע שבכח התפילה יש לו עפר, ובמקום **שהם** עשו אותו עפר - **הוא** עשה לכולם עפר... הוא ביטל אותם והכניע אותם לגמרי, הוא שָׂם **אותם** בתוך האדמה... שזה הכח של הצדיקים!

ועל מילת **'וָאֵפֶר'** אומר רש"י: **'וָאֵפֶר הָיִיתִי רָאוּי לִהְיוֹת עַל־יְדֵי נִמְרוֹד, לוּלֵי רַחֲמָיוּ אֲשֶׁר עָמְדוּ לִי'**; נמרוד הרשע זרק את אברהם אבינו לתוך כבשן האש, ומה היה צריך להיות? **'אֵפֶר'** - שיישאר ממנו רק אפר, וכתיב בפסוקים השייכים ביותר לימי 'בין־המצרים' (ישעיה סא, ג):

"לָשׂוּם לַאֲבֵלֵי צִיּוֹן לָתֵת לָהֶם פְּאֵר תַּחַת אֵפֶר"[ב]; ומה הפירוש האמיתי של **'אפר'**? שאדם זוכה לבטל את עצמו לגמרי!

ברם, אין הכוונה שאדם נעשה 'שלימזל' ונפול בדעתו, ואומר: 'אני לא שווה כלום' ו'מי צריך אותי'... **האפר הזה - הביטול הזה - הוא תכלית הפאר והיופי!** ולכן הן אותן אותיות - **'אפר'** ו**'פאר'**, היינו שהוא זוכה להפך את ה**'אפר'** הזה ל**'פאר'**, והוא יודע: **"זה הפאר שלי! זו הגאוה וזה הגאון שלי - שאני יודע איך באמת לבטל את עצמי, ולהכניע את הישות הזה, שזה לא ישגע אותי! שלא יעשה אותי משוגע, רח"ל!'...**

וזה מאמר של הבעש"ט הקדוש: **ממה בן־אדם משתגע? מישות**; כשאדם משתגע, רח"ל, מה הדבר הראשון ששומעים ממנו? מוהרא"ש היה תמיד מזכיר את זה - הן בכתב והן בע"פ: **כשאדם איננו שפוי בדעתו, השם ישמור את עם־ישראל, מה שומעים ממנו? - 'אני המשיח'...** הוא לא מצא שום דבר אחר... אין לו שום דבר אלא רק שהוא המשיח... מה העניין הזה? שנכנס באדם שיגעון... ובמקום שהיה צריך להיות בטל ומבוטל בתכלית הביטול וכו' - הוא לא פחות מ"משיח"...

ואכן, אם היה באמת חוזר בתשובה - היתה מאירה בו נקודת המשיח השייכת אליו, וכמובא בדברי רבינו (ליקו"מ ח"א סי' עח) שיש בכל יהודי נקודה של משיח, אך בשביל זה אדם צריך להכניס עצמו בכל כוחו בזה ולהבין מה זה **'מָשִׁיחַ'**, וכמובא בדברי רבינו (ליקו"מ ח"ב סי' פג): **'מָשִׁיחַ'** הוא ענין של **'מֵשִׁיחַ אֶלְמִים'**; אם אדם היה מכניס את עצמו בהרבה שיחה ודיבור להקב"ה, וזה היה כל ה**'שיח'** והדיבור שלו, ממילא היה מגיע באמת לענין של **'משיח'**... ולא שהוא כבר המשיח שגואל את כל עם ישראל - הלוואי... הקב"ה יעזור שיתגלה כבר המשיח במהרה בימינו לכל העולם כולו!

אבל בשביל זה צריך כל אדם להביא את נקודת ה**'משיח'** הפנימית שלו, וכשיחת רבי נתן: **"תודה לא-ל, החלק שלי של משיח כבר נמצא בעולם"...** - זה דבר כ"כ נפלא שאדם יכול להגיד בפה מלא ובמילים ברורות: **"החלק המשיח שלי כבר נמצא בעולם!"** - ואכן, זו 'עבודה'... ואיזו זכות לאדם שיזכה להרגיש ש"מצידו הוא זכה להביא את

ב. והמנהג שמקיימים פסוק זה - שלוקחין מעט אפר ושמים במצח, במקום הנחת התפילין, כן נהוג אצל חתן ביום חופתו, וכן יש נוהגים זאת גם בעת אמירת תיקון־חצות, ואומרים אז את הפסוק הזה - **"לָשׂוּם לַאֲבֵלֵי צִיּוֹן לָתֵת לָהֶם פְּאֵר תַּחַת אֵפֶר"**.

המשיח!"... וזה על־ידי שהוא מבקש תמיד שכל עם ישראל יחזרו בתשובה, שיהיה גילוי אלקות לכל העולם כולו - שאת זה כל אחד מחויב לעשות, אתה רוצה להיות משיח? בסדר, אבל במה אתה מתחיל?... תתפלל על עם ישראל! תראה שלכל הפחות ב"ד' אמות" שלך יהיה ענין של **'מָשִׁיחַ' - 'מֵשִׂיחַ'**, תחזק בני אדם על ענין של תפילה, על לימוד התורה.

והדבר הראשון - **בבית שלך!** ראה בביתך תחזק העניין הזה, אל תיכנס לכעס וקפידות, שזה ממש כמו שיגעון... תפסיק להפוך ולשרוף את כל הבית, במקום זה תרגיע את עצמך, ותחנך את הבית בדרך זו: **'אדרבה! ישנה איזו בעיה? הבה ונתפלל להקב"ה! שהבית שלנו יהיה כמו הבית כמו של יצחק אבינו ורבקה אימנו!'** - שהתורה הקדושה מתארת לנו בתחילת פרשת תולדות, איך היה נראה הבית שלהם (רש"י שם): **"זֶה עוֹמֵד בְּזָוִית זוֹ וּמִתְפַּלֵּל, וְזוֹ עוֹמֶדֶת בְּזָוִית זוֹ וּמִתְפַּלֶּלֶת"**; יש בעיה? מתפללים! היתה להם בעיה אז - לא היו להם ילדים הרבה שנים, אז מה עושים? מאשימים אחד את השני - 'זו המשפחה שֶׁלְּךָ', 'זו המשפחה שֶׁלָּךְ' וכו'?! מה זה עוזר? שום דבר! אם ישנה איזו בעיה, צריכים להיות חזקים: **"אין לנו עצה אחרת אלא רק להתפלל אל הקב"ה!"...**

ומלבד ענין של **ילדים**, כן הוא גם לגבי **נחת מהילדים**, וכן **פרנסה**, זה עם **כל דבר**! אם מחנכים את הבית ככה - יחד עם האשה והילדים - ומלמדים את הדבר הזה: **כך נוהגים בבית שלנו, אם יש משהו - צריכים להתפלל!** זה בית של 'גן־עדן'! זה נקרא "בית אמיתי"!

ואדם שזוכה לדעת את זה, והוא מקבל את לימודי הצדיקים בצורה כזאת, אזי יש לו **'פְּאֵר תַּחַת אֵפֶר'**, מה הכוונה? הוא זוכה לעניין של ביטול - **'אֵפֶר'**, ואמנם לפעמים לא קל שאדם צריך לבטל את עצמו... אבל אין הכוונה שהוא "כלום" ו"לא שווה לכלום", אלא זה ה**'פְּאֵר'** שלו! זה היופי שלי! הוא מתגאה בזה!

ו'מתגאה' אין הכוונה לגאווה וישות, אלא הכוונה שהוא לא עושה עצמו עניו ואומר "אני כלום, ולא שווה כלום", כי רבינו אומר שיש עניוות שהיא תכלית הגאוה... ומהי? שאדם עושה עצמו כאילו הוא עניו, והוא מתכוון כדי שיראוהו ויגידו: "אוו... תראו איזה עניו הוא"... וזו 'ענוה פסולה', ואדם צריך להתגאות בדברים שבקדושה, וזהו כל הסוד של **'פְּאֵר תַּחַת אֵפֶר'** - הוא זוכה לבטל את עצמו כמו **'אפר'**, וזה ה**'פאר'** והגאון שלו!

אומר רבינו (תורה נ"ה הנ"ל), שזהו

הלימוד של פרה אדומה, הענין של **'אפר פרה אדומה'**, שהוא ענין אחד עם **'עפר'** כנ"ל, כי אצל פרה אדומה ה'אפר' נקרא בשני שמות אלו, שממנה למדים את הענין של ביטול.

וְהַפָּרָה היא **אדומה** דייקא, וידוע שצבע אדם מורה על חטאים, בבחינת (ישעיה א, יח): "אִם יִהְיוּ חֲטָאֵיכֶם כַּשָּׁנִים כַּשֶּׁלֶג יַלְבִּינוּ **'אִם יַאְדִּימוּ כַּתּוֹלָע'** כַּצֶּמֶר יִהְיוּ"; הרי ש'אדמימות' הוא ענין של 'עוון', לא דבר חיובי... והנה לוקחים את הַפָּרָה אדומה, ושורפים את **כל-כולה** באש, והלימוד שמלמדים לאדם, שיש אפשרות לקחת אפילו את **האדמימות** הזאת - מה שנראה ממש כ'תוקף הדין' - ולשרוף אותו עד שנעשה 'אפר'!

ומה זה יגרום? לא רק שאתה לבדך תיטהר, אלא יהא נעשה כזה אפר פרה אדומה, שיטהר את כל עם ישראל! כל אחד ואחד יוכל להיטהר מן האפר הזה!

הגמרא אומרת, שהיה עשר פעמים שעשו אפר פרה אדומה [מאז שהתגלה הענין של פרה אדומה, עד אחר חורבן ביהמ"ק], ובכולם היה מעורב מעט מן אפר הפרה שעשה משה רבינו ואלעזר הכהן במדבר, וככתוב בפרשת השבוע: "וְהָיְתָה **לַעֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁמֶרֶת לְמֵי נִדָּה חַטָּאת הִוא**", ורש"י מביא על המקום, שחלק קטן מן האפר היו שומרים - מגזירת הכתוב, וזה נשאר גם לדורות אח"כ, שהיה תמיד חלק מן האפר שעשה משה רבינו, כדי שיזכרו תמיד שזה האפר של משה רבינו - מובחר האנושי, שעליו כתוב (במדבר יב, ג) **"וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנָו מְאֹד מִכֹּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה"** - מה השבח הגדול של משה רבינו? לכאורה כפי גדלותו צריכים לשבחו בשם 'הצדיק', 'הגאון' וכו', אך התורה הקדושה משבחתו בשבח הכי גדול - שהוא **"עָנָו מְאֹד מִכֹּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה"**; אומר רש"י: **'שָׁפֵל וְסַבְלָן'**; זה השבח הכי גדול שאומרים על משה רבינו!

אחר כל ה'עבודות', כל ההשגות, וכל הדביקות - אי אפשר אפילו לתאר במילים למה משה רבינו זכה... - שהיה בשמים ארבעים יום וארבעים לילה, וקיבל התורה מיד הקב"ה ומפיו של הקב"ה, כביכול, וכי חסר עתה להגיד עליו שבחים ותארים? אומרת התורה: **"עָנָו מְאֹד מִכֹּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה"** - הוא ענו מאד! הוא יכול להשפיל את עצמו עד שיהיה כמו כמו ממש... הוא מדבר הן עם ילד והן עם מבוגר, זה לא משנה... עם כל אחד הוא יכול לדבר בשפה שלו, **וזו המדרגה הכי גדולה!**

וזהו הענין שנשאר תמיד מן ה'אפר פרה אדומה' שעשה משה רבינו בפעם

הראשונה - אחר שקיבל את הפקודה והציווי על זה, **כי זה לימוד שצריכים ללמד לדורות - שיש אפשרות שאפילו אם אדם יזכה לכל מה שיזכה, ויגיע עד 'רום גבהי מרומים', הוא יכול להיות בבחינת 'אפר' - להישאר תמיד עם העניוות שלו... וזה יישאר אצלו לתמיד!**

והאפר הזה, זה מה שהיה מטהר את כל עם ישראל, ומאיזו טומאה? 'טומאת מת'; מה זו 'טומאת מת'? אומר רבינו (ליקו"מ ח"א סי' רמב), שזו הטומאה של היצר הרע המסית את האדם לעבירה, למחשבות זרות ולהרהורים רעים, שזה נקרא **'אבי אבות הטומאה'** - כך הלשון של רבינו שם, ורבינו מדבר שם כמה צריכים לבקש מהקב"ה שאדם יזכה למוח קדוש וטהור וינצל מהרהורי עבירה, וכן אומר רבינו שם, שהעצה לזה הוא צדקה, וכלשונו שם: **'וְדַע, שֶׁצְּדָקָה הוּא סְגֻלָּה גְּדוֹלָה וּמוֹעֶלֶת מְאֹד לְהִנָּצֵל מֵהָרְהוּרֵי נְאוּף'**; מה זו **'צדקה'**? בוודאי העניין הוא כפשוטו - שאדם שם כמה פרוטות בקופת הצדקה, אבל אומר רבי נתן: **מהי הצדקה הכי גדולה שיכול להיות? "צְדָקָתְךָ צֶדֶק לְעוֹלָם וְתוֹרָתְךָ אֱמֶת" - הצדקה הכי גדולה שאדם מפיץ תורת אמת של הצדיקים בעולם! מפיץ את האור של הצדיקים - מפיץ את הלימוד של רבינו לכל שכבות העם! הוא ממלא את כל העולם עם האור הזה! זו הצדקה הכי גדולה שיכולה להיות! אין יותר מזה!**

מדוע? כי כשנתת כמה פרוטות לצדקה - הן נתינה מועטת, והן נתינה גדולה, החיית בן אדם - לא היה לו מה לאכול, ונתת לו, החיית לו את הבית, עזרת לו, הרי **'כל המציל נפש אחת מישראל כאילו הציל עולם מלא'**, ואכן אי אפשר לתאר את הזכות הזאת! **אבל איזו צדקה יכולה להיות יותר גדולה מזה שאדם הוא "מחיה מתים"!** מקרבים בן אדם שהיה רחוק לגמרי מכל זה, והיה ממש - מחילה על הביטוי - משוגע... וכמו שרבינו אומר בתורה הראשונה בליקו"מ, שהיצר הרע עושה את האדם משוגע, זאת לא אשמתו... יש לו יצר הרע, והיצר הרע אשם בזה! אבל 'למעשה', יש לו לאדם שיגעונות... ואיך מצילים בן אדם כזה? הצדיקים האמיתיים יש להם דרך לרפאות גם אותו! **לרבינו הקדוש יש לימוד ודרך ו'מרשם' שהוא יכול לרפאות אפילו את המשוגע הכי גדול!** רק בתנאי שאדם ירצה, כמובן... אם הוא יגיד **"אתה"** המשוגע **"ואני"** בסדר, **"אתה"** צריך תרופות **"ואני"** בריא, מה יכולים להגיד לו?... הוא זה שצריך תרופות, ואומר שהוא בסדר, ואתה צריך תרופות...

רבינו אומר (שיחות הר"ן, סי' סז): **'עִקַּר שִׁגָּעוֹן שֶׁל כָּל הַמִּשְׁגָּעִים הוּא רַק מֵחֲמַת**

שֶׁהוּא אֵינוֹ צַיֵּת וְשׁוֹמֵעַ לְדִבְרֵי הַבַּעֲלֵי שֵׂכֶל. כִּי הַמִּשְׁגֶּה אִם הָיָה שׁוֹמֵעַ וְצַיֵּת לְדִבְרֵי אֲחֵרִים שֶׁהֵם הַבַּעֲלֵי שֵׂכֶל, בְּוַדַּאי לֹא הָיָה מְשֻׁגָּע כְּלָל'; כי זו עיקר הבעיה של אדם שאיננו שפוי בדעתו - שאין לו אמונת חכמים, והוא לא יכול לבטל את דעתו לצדיקים, הוא לא מתבונן: **'אולי באמת אני צריך איזו תרופה?'...**

אדם שיש לו שכל, הוא מרגיש בעצמו: **'רגע, אני רואה שמשהו לא בסדר אצלי... אני צריך ישועה... חסר לי משהו'...** אתה מכיר זאת בעצמך? לך לרופא... לאיזה רופא? אל הפרופסור הכי גדול! שזה הצדיק, שהוא מלמד אותך לימודי החיים, והוא הכין לך תרופות **כפי שאתה צריך** - כל אחד כפי עניינו!

ואכן, לא יכולים 'בפעם אחת' לתת לאדם מינון גבוה, זה ג"כ עלול להזיק לאדם, אלא לאט לאט הולכים אתו, מלמדים אותו עצות בכל העניינים - בונים אותו!

זהו כוחו של הרופא הגדול - הוא הצדיק, שהוא הרופא הגדול המרפא את האדם, ובוודאי שאדם יכול להתרפאות, אבל רק אם הוא יכיר בעצמו שזקוק לכך! לא שהוא אומר "אני בסדר"... ועוד אין לו לפתוח פיו ולדבר נגד צדיקים, ונגד כל אנשי־חינוך ונשות־חינוך; הרי ב"ה 'לא אלמן ישראל', וישנם אלו שעוסקים בחינוך ילדי ישראל ובנות ישראל, אבל מה זה שישנם אנשים - הן מבוגרים והן נשים צעירות - שמדברים ומדברות בהפקרות נגדם?!... איך הם מפקירים את הפה שלהם?!...

כמה אנחנו מנסים לעקור את זה מאיתנו! ובפרט בזמן האחרון, שהתחלנו בזה ביותר, ובשביל זה עשינו את 'כנס החינוך' - **לשמור על דיבור־פינו!** ועלינו להכניס את בבית אצל ילדינו - הן בנים והן בנות, שישמרו **מה** הם מדברים ועל **מי** הם מדברים! אתה לא מבין משהו אצל החינוך? **זה בסדר, אבל תשתוק!** אל תתחיל להגיד את הדעות שלך, ולעשות ליצנות, **זה פגם חמור מאד, רח"ל!** ואת מי אתה מזיק בזה? **אתה מזיק את עצמך!** אתה חושב: 'נקמתי בפלוני ופלוני'... אבל באמת, אתה 'מסדר' את עצמך! אתה חושב שאתה 'תקבור' מישהו? אתה 'תקבור' את עצמך, השם ישמור... **וזה ניסיון גדול לאדם!**

וזה מגיע מחמת שאין לו לאדם את ה'**אפר**' הזה, הוא בכלל לא יודע מה זה... הוא מתמיה מאד: "וכי אני צריך לשרוף את עצמי? וכי אני צריך לבטל את עצמי? למה?!"... אבל ככה לימדנו רבינו, כמה נחוץ לאדם שיבטל את עצמו, ואיך זה אפשרי לאדם להגיע למצב למצב כזה שיהיה באמת בטל ומבוטל...

זה העניין של **אפר פרה אדומה**, ובתוך האפר הזה שמו בנוסף **"עֵץ אֶרֶז וְאֵזוֹב וּשְׁנִי תוֹלָעַת"** - יש **'מתכון'** שלם לשים בתוך שריפת הַפָּרָה, ולא רק האפר בלבד, ומדוע אפוא מחברים את ה**'אפר'** הזה יחד עם **'עץ ארז'**? מה הלימוד בזה? הלימוד הוא, שלא אומרים לבן־אדם באמת שיבטל עצמו עד שיהיה 'כלום' וירגיש בעצמו שהוא לא שווה כלום, לא ולא! בתוך מֵי אֵפֶר הַפָּרָה שמים גם **'עץ ארז'** - שהוא העץ הכי גבוה, וגם **'אזוב'** - שהוא מהצמחים הנמוכים ביותר, וגם **'שני תולעת'**, ומה הלימוד בכל זה?

הלימוד ב**'שני תולעת'** הוא מעלת עם ישראל - שנמשלים לתולעת, וכמאמרם ז"ל על הפסוק (ישעיה מא, יד) **"אַל תִּירְאִי תוֹלַעַת יַעֲקֹב"** - **'מַה תּוֹלַעַת זוֹ אֵין כֹּחָהּ אֶלָּא בְּפִיהָ'** - איך התולעת הזאת חיה? הרי היא תולעת קטנה... מה היא כבר עושה... **מה היא עושה? היא יכולה להפיל עץ גבוה מאד מאד...** איך? היא מתחילה לנשוך עם פיה ולאכול עוד ועוד, עד שהוא נופל לגמרי... **'כָּךְ יִשְׂרָאֵל, אֵין כֹּחָם אֶלָּא בְּפִיהֶם'**; הכח של עם ישראל בפה שלהם! **ואת זה מערבים בתוך שריפת הפרה!**

הלימוד שיש ב**'עץ ארז ואזוב'** - בפשטות, זה בא לרמוז לאדם: היית מקודם כמו עץ ארז גבוה? עכשיו תהיה כמו אזוב... אבל לפי זה קצת לא מובן: אם רוצים להראות את העניין של ביטול, אדרבה! שיהיה כל הדברים מורים על שפלות וקטנות - אפר, אזוב, שני תולעת, ומה נכנס פה 'עץ ארז'? **אך לא ולא! מכניסים פה גם את 'עץ הארז' כדי להראות לך ולגלות לך שגם בך יש כוחות!** ועל כן באמת הצדיקים נמשלים לארז, וכמ"ש (תהלים צב, יג) "צַדִּיק כַּתָּמָר יִפְרָח כְּאֶרֶז בַּלְּבָנוֹן יִשְׂגֶּה" - הצדיקים הם **"אַרְזֵי הַלְּבָנוֹן"**, והם מגלים לנו את הלימוד של 'עץ ארז': **בך ג"כ יש את הכוחות להגיע לכל המדרגות הגדולות האלו!**

אבל זה רק בתנאי ששמים את עץ הארז בתוך השריפה... מה הכוונה? שאדם לוקח את הלימוד הזה לא בשביל להתגאות, אלא הוא יודע את כוחותיו, אבל הוא מבטל את עצמו כמו אפר של שריפה, ולא שהוא מתגאה כמו 'עץ ארז', שאז הוא יישבר לגמרי, וכמאמרם ז"ל הנ"ל: **'לְעוֹלָם יְהֵא אָדָם רַךְ כַּקָּנֶה וְאַל יְהֵא קָשֶׁה כָּאֶרֶז'**; כי אם יהיה **'קשה כארז'** - תבוא רוח והוא יישבר לגמרי... משא"כ אם לוקח את הארז הזה, ומבטל את עצמו, ויודע איך להכניע את עצמו, וממילא הוא **'רך כקנה'** - שהוא מכופף עצמו, שזה כל העניין של 'אפר פרה אדומה', שאדם שמכניס את עצמו בתוך העניין הזה, וממילא זוכה לטהרה...

וזה עולה בקנה אחד עם דברי רבינו

בתורה רמ"ב הנ"ל, שהצדקה מצילה את האדם מן הטומאה, היינו שיש לו את הביטול וההכנעה, והוא עושה את הצדקה הכי גדולה - **לזכות אחרים עם אור הצדיקים**, והוא לא מחפש רק להשלים את עצמו... הוא מזכה גם את השני!

והנה אדם שואל: 'הרי בקושי אני מסתדר עם עצמי... ואיך אוכל לזכות אחרים?!'... אל יסתכל על זה כלל! כי זה ענין של **"צִדְקָתְךָ צֶדֶק לְעוֹלָם"** - הצדקה הכי גדולה שיש, שאדם זוכה להדפיס ספרי רבינו, ולהפיץ ספרי רבינו, ומביא את זה לכולם, לגלות ולפרסם שיש כאלה לימודים!

רבים תמהים: 'הרי אנחנו מפיצים כ"כ שנים, וכי צריכים עוד?!'... **בוודאי ובוודאי! כל מה שמפיצים - עדיין לא התחלנו כלום!** רואים איך שבכל זמן ועת מגיעים אנשים שלא שמעו כלל מכל הלימודים של רבינו... הם מתמיהים מאד: 'מה זה?... אף פעם לא שמעתי ולא ראיתי... היש כזה דבר? ישנם ספרים כ"כ נפלאים? ישנן עצות כה נפלאות?'... **הוא לא יודע!** איך זה יכול להיות? כי ב"ה יש עולם גדול ורחב, ועלינו להפיץ את האור של רבינו במרץ גדול!

זה מה שרבינו אומר בתורה רמ"ב: **'שֶׁצְּדָקָה הוּא סְגֻלָּה גְּדוֹלָה וּמוֹעֶלֶת מְאֹד לְהִנָּצֵל מֵהֶרְהוּרֵי נְאוּף'**; ומהי הצדקה הכי גדולה? שאדם זוכה להפיץ אור רבינו בראש כל חוצות! יש השואלים, שאולי לא כ"כ בשבילם להפיץ מחמת שמירת העיניים, וקשה כך להסתובב וכו', ואכן אדם שהוא מרגיש שהוא לא יכול - לא מכריחים אותו, אבל אם אדם הוא הולך בידיעה "אני הולך כדי להציל נשמות ישראל - לעשות צדקה", וכמו שאמר רבינו (תורה קו) על הפסוק (התלים מא, ב): **"אַשְׁרֵי מַשְׂכִּיל אֶל דָּל"** - אשרי הזוהכ לתת שכל בדל, "ואני מוכן להאיר לכולם את השכל הזה", ממילא הוא יזכה להיות שמור, כי יש לו הבטחה מדברי רבינו פה - בתורה רמ"ב, שהצדקה הזו תציל אותך מהרהורים רעים, וממילא איננו צריך לפחד, כי יזכה לקבל שמירה - **הצדקה הזאת תציל אותך מכל החששות האלו!**

ורבינו מסיים שם [ופה מגיעים אל הנקודה השייכת לענייננו]: **'וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי הַצְּדָקָה שֶׁהִיא מַצֶּלֶת מֵהֶרְהוּרִים שֶׁל נְאוּף שֶׁהֵם בְּחִינַת אֲבִי אָבוֹת הַטֻּמְאָה, בְּחִינוֹת מֵת, וּצְדָקָה מַצֶּלֶת מֵהֶם בְּבְחִינַת** (מִשְׁלֵי י, ב)**: "וּצְדָקָה תַּצִּיל מִמָּוֶת", הַשֵּׁם יַצִּילֵנוּ'**; הרי רבינו גילה לנו פה דבר הנוגע לפרשת השבוע, כי כל הענין של 'אפר פרה אדומה' הוא לטהר את האדם מטומאת מת, ו'טומאת מת' נקרא בדברי חכמינו הקדושים: **'אֲבִי**

אָבוֹת הַטֻּמְאָה', מדוע? כי מת רח"ל, לא רק שהוא בעצמו טמא, אלא אף מטמא את כל מי שנוגע בו, או שנמצא באותו האהל ששוכן בתוכו, אומר רבינו שזה העניין של עבירה, רח"ל, העבירה של ניאוף, שאדם צריך להיזהר מאד מאד שלא להתקרב לכל העניין של 'חלל מת'!

ובדור שלנו, העניין של **'חלל מת'** במילים אחרות הוא ה**"מכשירים הטמאים"**! שזה ממש **'חתיכת מת'** - פשוטו כמשמעו! בלי שום גוזמא! זה 'חלל מת'! זה מטמא את הכל, השם ישמור! **ואם אדם מכניס את זה בתוך הבית שלו - הכל נטמא!** הוא מתרץ: 'לא... אני שם את זה בתיק... זה רק בחדר'... אבל תסתכל אצל טומאת מת - אם זה נמצא בתוך התיק או בתוך החדר - כל הבית נטמא... **כך זה אצל מכשירים טמאים! ואדם צריך לבקש רחמים גדולים שיזכה 'פעם ולתמיד' להפסיק עם זה! זו ממש מחלה! אדם שהוא מכור לזה - הוא לא יכול בלי זה... וזה "אבי אבות הטומאה", רחמנא ליצלן!**

ואיך ניצולים מזה? אומר רבינו: **'אפר פרה אדומה'**; ואמנם בתורה רמ"ב רבינו לא מזכיר בפירוש את העניין של 'אפר פרה אדומה', אלא רק שהטומאה הזאת נקראת 'טומאת מת - אבי אבות הטומאה', אבל מובן מעצמו שזה מקושר אל העניין של 'אפר פרה אדומה' - שעל־ידה נטהרים מן הטומאה הזאת, ואומר רבינו: **על־ידי צדקה ניצולים מזה!** אשרי אדם שהוא זוכה לצאת ולהפיץ אור רבינו בכל דרך אפשרית! אשרי מי שמזכה אחרים!

והדבר הראשון - שאדם יתחיל בבית שלו... תשגיח ותראה שהבית שלך יהיה בנוי על לימודי רבינו, ויהיו ממושמעים ללימודים של רבינו, אשר זה בעצמו 'עבודה שלימה' - איך לחנך ילדים שיכירו את זה ויחשיבו וידעו מהו הלימוד של רבינו, מהם הלימודים של הצדיקים, שלא סתם יזלזלו בזה! **אתה לא מבין איזה דבר? אַתְּ לא מבינה את המעלה של משהו מסוים? בסדר, אבל לא לזלזל! לא להפקיר את הפה!** מאיפה הילדים לוקחים כאלה דיבורים? אנחנו יודעים כבר מאיפה... הגמרא אומרת (סוכה נו:): **'שותא דינוקא בשוקא או דאבוה או דאימיה'** - הוא שמע את זה בבית! אתה טוען: "אני לא מדבר ככה", כך אתה אומר... **אבל לילדים יש אוזניים מאד עדינות, והם שומעים את הכל, והנה זלזלת 'פה ושם' בדברים מסוימים, והם כבר 'תפסו' את זה ומעבירים את זה הלאה...**

הזלזול שיש כלפי רבנים, צדיקים, אנשי־חינוך ונשות־חינוך, זה דבר גרוע מאד, וצריכים לעקור את זה! צריכים

לחנך את הבנים והבנות בדרך הקדושה של 'לכבד'! וגם אם מאיזו סיבה אתה עדיין לא אוחז בזה - בסדר, לא מכריחים אותך... אבל לפחות אל תזלזל! את עדיין לא אוחזת בזה? בסדר, אל תבזי! זה החינוך שאנחנו צריכים להכניס בתוך ילדינו!

הכלל, העניין של **'טומאת מת'** - **'אבי אבות הטומאה'**, זה לא דבר ששייך רק כשאדם נפטר, אלא - אומר רבינו - יכול להיות שאדם הוא חי - מצד גופו הגשמי, אבל הוא 'חלל מת', השם ישמור... הוא **'אבי אבות הטומאה'**! זה כל המוח שלו, וכל החיפוש שלו... זה מה שהוא עושה - הוא חושב שהוא יושב בחדרי חדרים, ויכול להסתכל בכל הזבל והתיעוב, אבל הוא 'חתיכת מת', רח"ל, **ולא רק שהוא מטמא את עצמו - הוא בסכנה לטמאות אחרים...**

ופרשת השבוע באה ומלמדת אותנו איך להיטהר מן הטומאה הזאת, ולדעת שיש עצה! רבינו צעק בקול גדול: **"אֵין שׁוּם יֵאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל"**, אבל זה בתנאי שאתה רוצה... **אם אתה לא רוצה, מה יכולים לעשות לך?...**

ישנו פתגם עממי שמוהרא"ש היה מזכיר הרבה: **'אֶפְשָׁר לִסְחֹב אֶת הַסּוּס עַד הַמַּיִם'** - הרי אתה יודע שהוא צמא צאד, ועוד מעט ועלול להתפגר... אבל הוא עקשן (הוא נעשה ג"כ משוגע...), והוא עכשיו עושה תענית... הוא לא רוצה לשתות... אז באמת יכולים לסחוב אותו עם הרבה כח - אולי כמה בני אדם ביחד - אל המים; יש 'אמת המים' שזורמים בה מים טריים ומחיים, אז יכולים להביא אותו בכח, אבל: **'לְהַכְרִיחַ אוֹתוֹ לִשְׁתּוֹת מִן הַמַּיִם - לֹא יְכוֹלִים'**; תכניס לו את הראש לתוך המים בכח? הוא ייחנק... הרי הוא לא רוצה לשתות - הוא משוגע... מה תעשה לו?... אם תשים לו מים בתוך הפה - הוא יפלוט ויקיא את זה...

כן הוא לענייננו: יכולים להביא לבן־אדם את כל ההשגות, כל הלימודים, וכל ה'עניינים', **אבל הוא צריך לרצות!** ואם הוא רוצה לקבל, הוא אומר: 'אדרבה! יישר כוח, תודה רבה! אני ממש מחיה את עצמי עם זה!' ולוקח לאט לאט את לימודי הצדיקים[ג], והלימוד הכללי הוא הענין האמור של **"וְאָנֹכִי עָפָר וָאֵפֶר"** - ענין של ביטול הישות... **ואכן, זה לא דבר קל, לכל אחד יש את החשבונות שלו**

ג. לאט לאט! כי לא יכולים בפעם אחת לקבל את הכל... לא יכולים בבת־אחת ללמוד ולהשיג את הכל - הוא עלול להיחנק... ולכן מלמדים אותו אט אט עוד דבר ועוד דבר מלימודי הצדיקים...
יש להם להצדיקים לימודים כאלו ערבים ומתוקים על כל פרט ופרט של החיים! ואשרי הזוכה לקבל - בכל פעם עוד ועוד!

- 'מה פתאום שאבטל את עצמי? ההוא צריך לבטל את עצמו... הרי אני יודע שאני צודק, ולמה אני צריך לבטל את עצמי?!'...

אך השלימות של אדם שיזכה להגיע אל הביטול האמיתי, וכאמור אצל משה רבינו, שהיה **"עָנָו מְאֹד מִכֹּל הָאָדָם"**, ואומר רש"י: **'שָׁפֵל וְסַבְלָן'**; שאדם יזכה לסבול ולהיות שפל! הוא יודע: 'אני רואה את המצב הנוכחי, ואני מתנהג כפי השכל שיש לי בסייעתא דשמיא; אני מבקש את הקב"ה שאדע איך להסתדר בכל העניינים'; צריכים חכמה עצומה להסתדר עם אחרים! מוהרא"ש היה תמיד אומר, שצריכים **'חכמת שלמה'** שאדם יֵדַע איך להסתדר - הן בבית, עם אשתו והילדים, והן עם החברים, צריכים **'חכמת שלמה'** לדעת איך להסתדר! אבל זו החכמה בחיים - שאפשר להסתדר עם כולם, והכלל יהיה אצל האדם: שהוא מוכרח להיות **'רַךְ כָּקָנֶה'**, וכך אפשר לו להסתדר עם כולם...

והמאמר הזה שם בגמרא - **'לְעוֹלָם יְהֵא אָדָם רַךְ כַּקָּנֶה וְאַל יְהֵא קָשֶׁה כָּאֶרֶז'** - התגלגל ממעשה שהיה עם התנא הקדוש רבי אלעזר ברבי שמעון, ואמנם קשה אפילו לדבר מזה, אבל כך כתוב בגמרא: רבי אלעזר חזר מבית־המדרש, והיה גאה בתורה שלמד, והיתה לו מחשבה של **"ב"ה, זכיתי!"**... והנה הגיע לפניו בן־אדם שהיה מכוער ביותר, ומובא שם ב'תוספות', שזה היה **אליהו הנביא**; ואכן זה יכול להיות אצל כל אדם, בעת שרוצים מן השמים ללמד לבן־אדם איזה לימוד, אז פתאום מגיע אליו פלוני ואלמוני, אבל זה אליהו הנביא מלובש בבן־אדם הזה...

והנה, האדם הזה היה מכוער ביותר, עד שרבי אלעזר ברבי שמעון הרגיש בזה והפריע לו; כי כן הוא בפרט אצל צדיק, כשהוא רואה דבר מכוער, הרי אם מכוער בגשמיות - מסתמא מכוער ברוחניות... כי הרבה פעמים החיצוניות של אדם מראה על הפנימיות שלו... ועל כן אמר לו רבי אלעזר: **'כַּמָּה מְכֹעָר אוֹתוֹ הָאִישׁ! שֶׁמָּא כָּל בְּנֵי עִירְךָ מְכֹעָרִין כְּמוֹתְךָ?'...**

ענה ואמר לו האיש, שהיה אליהו הנביא: **'לֵךְ וֶאֱמֹר לָאוּמָּן שֶׁעֲשָׂאָנִי, כַּמָּה מְכֹעָר כְּלִי זֶה שֶׁעָשִׂיתָ!'** - התנא האלקי רבי אלעזר, יש לך טענה עלי שאני מכוער? לך לאומן שעשה אותי, ותגיד לו... (אפשר לרמוז: 'לֵךְ לְאוּמָּן'...); שמע זאת רבי אלעזר ותיכף ביקש מלפניו: **'תמחל לי, תסלח לי, לא דיברתי נכון'...**

אליהו הנביא ידע איך לדבר אִתּוֹ, ואמר: **'אני לא מוחל לך כ"כ מהר'...** ורבי אלעזר המשיך וביקש וממש התחנן

שימחל לו, עד שהם הגיעו לעירו של רבי אלעזר ברבי שמעון, והאדם הזה עדיין אִתּוֹ, והנה כולם יוצאים לקראת רבי אלעזר ומכבדים אותו **"רבי אלעזר"**, והאדם הזה שואל: 'את מי אתם מכבדים?... מדוע אתם מכנים אותו בשם **"רבי"**?'... וענו מיד ואמרו שהוא צדיק גדול... ענה ואמר אותו אדם: **'אִם זֶה רַבִּי, אַל יִרְבּוּ כְּמוֹתוֹ בְּיִשְׂרָאֵל!'...**

ואם אלו דברי אליהו הנביא, הרי מכל מילה אנחנו יכולים להוציא לימודים נפלאים: **'אַל יִרְבּוּ כְּמוֹתוֹ'**, אפשר לרמוז שזה ענין שלא יתרבה ענין של **"כְּמוֹתוֹ"** - לשון של **מִיתָה** [כמו: **כמיתתו**], שזה נובע מגאוה וישות של האדם, שזה ענין של **"יִרְבּוּ" כְּמוֹתוֹ** - ענין של ריבוי וגידול, שמביא ל**'כמותו'** - ענין של מיתה, רח"ל... **בכל אות ובכל מילה יש לימוד!**

שאלוהו מיד: 'מדוע אתה אומר ככה?' וסיפר להם את כל המעשה שהיה - הוא פגש אותי, ואמר שאני מכוער וכו', ועכשיו הוא מתחנן שאמחל לו... שמעו זאת ומיד אמרו לו שימחל לו, כי אדם גדול הוא, ואכן הוא מחל.

ומיד ממשיכה הגמרא ואומרת - שזה הלימוד היוצא לנו מכל זה, הענין של מידת השפלות - שנכנס רבי אלעזר ברבי שמעון לבית מדרשו, ודרש את הדרשה הזאת **'לְעוֹלָם יְהֵא אָדָם רַךְ כַּקָּנֶה וְאַל יְהֵא קָשֶׁה כָּאֶרֶז'**; רבי אלעזר ברבי שמעון עשה מזה לימוד **לכל הדורות**, שאדם לא יהיה 'קשה כארז'! ממי מדברים פה? מהתנא הקדוש רבי אלעזר ברבי שמעון, וקשה אפילו לדבר מדברים עדינים כאלו, אבל למען הלימוד מותר לנו להזכיר את זה כדי להוציא את הלימוד האמור, שאסור לו לאדם להיות קשה כארז! ומהו **'קשה'** כארז? כי באמת גם הצדיק נקרא **'ארז'**, אבל אסור לאדם להיות **"קשה"** כארז - שיש בו את הגאווה והישות, כי על זה שמים את עץ הארז בתוך שריפת החטאת, עד שנעשה 'אפר פרה אדומה', שרומז על ביטול הישות, וכך יוכל להיטהר.

כי לפי דברי רבינו, הענין הזה של 'אפר פרהה אדומה' הוא דבר תמידי, וזה לא רק בזמן שביהמ"ק היה קיים, כשהקריבו את הקרבנות, אלא זה דבר **מציאותי**, שזה מה שרבינו מגלה בתורה נ"ה הנ"ל, אומר רבינו שכל טהרת פרה אדומה תלויה ב**"וּנְשַׁלְּמָה פָרִים שְׂפָתֵינוּ"** (הושע יד, ג), שעי"ז אפשר לאדם להגיע אל הטהרה הזאת של פרה אדומה, שזה כל ענין השריפה - 'עפר ואפר', ושאר כל הטהרות של הַפָּרָה, הכל בכח של **"וּנְשַׁלְּמָה פָרִים שְׂפָתֵינוּ"** - השפתיים שלנו יכולות להביא אותנו אל הקדושה העליונה הזאת! **איזה גילוי נורא של רבינו!**

מובא בדברי החיד"א ז"ל, שברור שהיה להאר"י הקדוש **'אפר פרה'** ע"י אליהו הנביא, כי אי אפשר לבשר ודם להגיע לאיזה השגות וגילויים בכל העולמות העליונים בלי טהרת 'אפר פרה'; ולפי דברי רבינו כאן, זה מובן מאד, כי לא מוכרח להיות שזה היה בפשטות ממש [ואכן, זה יכול להיות ג"כ, אליהו הנביא יכול להביא לאדם מה שהוא רוצה...], אלא כמו שמגלה פה רבינו, שיש מושג של **"וּנְשַׁלְּמָה פָרִים שְׂפָתֵינוּ"** - זוכים לקבל את טהרת אפר פרה אדומה ע"י השפתיים שלנו!

ומדוע כתיב **'פָּרִים'** - לשון רבים? תחילה נזכיר בעניין הפסוק הזה - **"וּנְשַׁלְּמָה פָרִים שְׂפָתֵינוּ"**, שבאמת חכמינו הקדושים משתמשים עם הלשון הזאת גבי **כל הקרבנות כולם**, וכמו שמזכירים באמירת הקרבנות דשחרית - קודם משנת "איזהו מקומן" - בתפילת **'ריבון העולמים'**: **'וְעַתָּה בַּעֲוֹונוֹתֵינוּ חָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וּבְטַל הַתָּמִיד, וְאֵין לָנוּ לֹא כֹהֵן בַּעֲבוֹדָתוֹ וְלֹא לֵוִי בְּדוּכָנוֹ, וְלֹא יִשְׂרָאֵל בְּמַעֲמָדוֹ, וְאַתָּה אָמַרְתָּ: וּנְשַׁלְּמָה פָרִים שְׂפָתֵינוּ'**; אז הפסוק הזה מדובר על **כלליות הקרבנות**, שזה בעצם מה שאנחנו כל בוקר באמירת הקרבנות - שמזכירים את 'פרשת הכיור', 'פרשת תרומת הדשן', 'פרשת התמיד', 'פרשת הקטורת', ואח"כ 'סדר המערכה', ואח"כ אומרים את משנת "איזהו מקומן" שבה כבר יש את כל הקרבנות - חטאת, עולה, אשם, תודה, שלמים; ובזה אנחנו מקיימים **"וּנְשַׁלְּמָה פָרִים שְׂפָתֵינוּ"**. והנה, פה בתורה נ"ה, כשרבינו מדבר מעניין **'טהרת פרה אדומה'**, רבינו מזכיר את הפסוק הזה בהקשר לפרה אדומה, שאדם יכול לזכות ע"י דיבור פיו ל'טהרת פרה אדומה'...

נשוב לשאלתנו: מדוע כתוב **'פָּרִים'** - לשון רבים? כך פירוש הפסוק: כשאדם מרגיל את עצמו בקדושת השפתיים, בזה הוא ממשיך על עצמו טהרת פרה אדומה עד שמתקיים **"וּנְשַׁלְּמָה" פָרִים שְׂפָתֵינוּ - 'וּנְשַׁלְּמָה'** לשון **שלימות**, שזה אפילו **יותר** מהקרבן בעצמו... כשאדם מקריב קרבן, או שמזים עליו 'אפר פרה', אמנם הוא עושה את זה **בפועל ממש**, אבל למעלה מזה יש ענין של **"וּנְשַׁלְּמָה"** - לשון של **'שלימות'**, שאפשר להגיע לזה ע"י **'שְׂפָתֵינוּ'**, ודייקא **'פָּרִים'** - לשון רבים, כי צריכים הרבה **פרים**, וכדברי חכמינו הקדושים, שהיו **עשר פרים** ממשה רבינו עד חורבן ביהמ"ק, **וע"י השפתיים שלנו אפשר לנו להשלים את הכל!** ואשרי אדם שהוא מחנך את עצמו בקדושת שפתותיו...

ובאמת עלינו להבין: מדוע משתמשים דווקא עם **השפתיים** בתור דוגמא של קדושת הדיבור? הלוא

ישנם חמישה מוצאות הפה: **הַחֵךְ, הגרון, הלשון, והשיניים**, והכלי החיצוני והאחרון זה **השפתיים**, ומדוע דווקא עם השפתיים משתמשים בתור דוגמא של דיבור[ד]? כי זה הגומר את הדיבור; מה שיש בתוך הפה את הַחֵךְ, הגרון, הלשון והשיניים, זה עדיין לא גומר את הדיבור בשלימותו, והיכן הדיבור נגמר? כשאדם מוציאו בשפתיו!

ולכן, כמה אדם צריך לשמור את השפתיים שלו! לפעמים אדם מרגיש שהוא ממש מוכרח להגיד איזה דבר לא טוב, אבל **תעצור את עצמך! תקשור את השפתיים שלך! שים 'אטב' על השפתיים, ואל תדבר!** אפילו שזה כמעט "על קצה הלשון", וזה כבר חוץ מהשיניים (הלשון יוצאת חוץ לשיניים), אבל עדיין לא עבר לשפתיים שלך? **תשמור את זה שם!** **"נְצֹר לְשׁוֹנְךָ מֵרָע וּשְׂפָתֶיךָ מִדַּבֵּר מִרְמָה"** (תהלים לד, יד)**! רְאֵה שהדיבור הזה לא יצא מהשפתיים שלך!**

וּלְמָה תזכה? **'וְנִשַּׁלְּמָה פָרִים שְׂפָתֵינוּ'** - אתה **תשלים** פרים! אתה תזכה **'לעשות אפר פרה אדומה'**, ועי"ז תטהר את עצמך, תטהר את כל בני משפחתך, וכל הקהילה - **את כולם!** יש לך את הכח הזה! תדע מהו הלימוד של 'פרה אדומה' - העניין של ביטול, שאכן זה בוודאי לא קל לאדם... 'מה, אני צריך לבטל את עצמי?! ההוא יבטל את עצמו'... - 'בבית, אני צריך לבטל את עצמי?! אשתי תבטל את עצמה!'... או אשה אומרת: 'שבעלי יבטל את עצמו!'... אבל כל אחד צריך להסתכל על עצמו - **'אני צריך לעבוד על עצמי שלא יהיה לי שום ישות! לי לא מפריע אף-אחד!'...**

רבינו הקדוש, כשהוא הגיע לארץ ישראל, הוא זכה לקנות בשלימות את מידת הביטול - **'ארך אפיים'! רבינו זכה להגיע לכזאת דרגה של ביטול, שלא משנה מה יעשו לו - הוא בטל! אפילו אם מישהו יעשה לו כל הענייינים שבעולם - זה לא מזיז אותו!**

ממה מתחילים כל המחלוקת והמריבות בבית? כשאדם לוקח את זה אישית - "אשתי אמרה לי כך וכך"... "בעלי אמר לי כך וכך"... ולוקח את זה 'אישי' - **'הוא פגע בי אישית'...** וממילא מרגיש שעליו להגיב, ואין לדבר סוף... ואשרי אדם שהוא זוכה להגיע לכזה מצב - זו מדרגה גדולה - שאף אם אמרו לו משהו, זה לא נגע לו אישית... 'שמעתי, ואני מבין טוב מה קרה כאן, אבל אני לא לוקח את זה אישית... ויחד עם זה הוא מנסה לטפל במה שצריכים; **עם שכל אפשר לטפל בכל דבר!** אפשר

ד. זה לאו דווקא פה, אלא גם בשאר מקומות, כמו בתפילות ר"ה: "אֲרֶשֶׁת **שְׂפָתֵינוּ** יֵעָרֵב לְפָנֶיךָ", ועוד.

ללמד בן אדם איך להשתלט על הדיבור שלו וכו', אבל זה רק בתנאי שאתה לא עושה את זה בכעס ובקפידות - "איך אמרת ככה?!... ואיך אמרת ככה?!"... זה לא יעזור כלום! אבל כשאדם הוא לא לוקח את זה אישית, זה כבר אחרת לגמרי... ואמנם קיבלת ביזיון גדול, אבל הוא לא לוקח את זה אישית!

רבינו פעם אמר (שיחות הר"ן, סי' קפב) על החולקים כנגדו: **עָלַי - אַף אֶחָד לֹא חוֹלֵק, אֶלָּא מַאי? הֵם צִירְוּ לְעַצְמָם אָדָם מְסָיָם, וְעָלָיו הֵם חוֹלְקִים! וְעַל הָאָדָם הַזֶּה בְּוַדַּאי שֶׁצְּרִיכִים לַחֲלֹק... אֲבָל זֶה לֹא אֲנִי! וְכִי הֵם מְבִינִים אוֹתִי בֶּאֱמֶת וְיוֹדְעִים מִי אֲנִי?!...** כלומר: אדם חושב שהצדיק הוא ככה וככה וכו', ובזה הותרה הרצועה - 'אם אני אומר כך וכך, אז מותר לי לבזות'... ואם היה לומד קצת הלכות לשון הרע היה יודע שאפילו אם נדמה לו על אדם מסוים שהוא עשה איזה עָוֶל - ג"כ זה לא נותן התר לדבר נגדו... [יש הרבה הלכות בזה, ואשרי הזוכה ללמוד הלכות שמירת הלשון!].

הכלל, אדם צריך להיות חזק בדעתו - 'אתה חושב מדברים **עלי**? זה סתם... הם עשו לעצמם איזו צורה - בנו לעצמם איזו 'בובה', **ועל זה הם חולקים**... אם היו באמת יודעים מה אני רוצה להגיד וללמד - היו מנשקים את כפות הרגליים, ומה הם הביזיונות האלו?!'...

אבל כדי שאדם יוכל באמת להבין מסר כזה, הוא מוכרח להיות בבחינת הביטול האמור, שהוא לא לוקח את זה אישית, והוא רואה איפה הטעות של אותו אחד, ומנסה לאט לאט להכניס בו קצת שכל, שיתחיל להבין מה התכלית בזה העולם...

שבזה אנחנו חוזרים לתחילת דיבורינו, שאדם צריך ליישב קצת את דעתו **"מה התכלית כאן בזה העולם?!"**... והתשובה היא, כמו שאמרנו: **"להיות 'איש פשוט'!"** וככתוב אצל מרדכי הצדיק: **"אִישׁ יְהוּדִי** הָיָה בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה" - איש פשוט, אישה פשוטה, ואם היה אפשר גם להכניס את זה בילדים, כי גם אצל ילדים יש כזאת 'תחרות' שכל אחד רוצה להיות 'משהו' וכו', ומלמדים אותו: **'תהיה ילד פשוט!'**... ומה הכוונה **'פשוט'**? תלמד תורה, תתנהג בדרך-ארץ, תתפלל! ואם אתה חושב 'אני רוצה להיות שיתנו לי את הכבוד הגדול ביותר'... זכור היטב את הפסוק (משלי כה, ב) **"כְּבֹד אֱלֹקִים הַסְתֵּר דָּבָר"** - הכבוד הכי גדול שאדם זוכה להיות דבוק בהקב"ה! **זה הכבוד הכי גדול!**

ובזה אנחנו מגיעים לעניין הנ"ל של **'פְּאֵר תַּחַת אֵפֶר'**, כלומר: אם אתה יכול להביא את עצמך לעניין של **'אֵפֶר'** - שאתה בטל ומבוטל, כמו אפר - כלום ממש! אזי זה ה**'פְּאֵר'** הכי גדול...

ועוד אפשר לרמוז בזה, דהנה ידוע שהצדיקים הם **'רופאי נפשות'**, והם מרפאים אותנו, וכמובא בדברי הרמב"ם (בהלכות טומאת צרעת, ועוד) והרמב"ן הקדוש, שהצדיקים הם **'מרפאי הנפשות'**, ואיך הם מרפאים אותנו? באותה הדרך האמור: הם לוקחים את הגאון וה**'פְּאֵר'** הזה ומלמדים אותנו איך עושים מזה **'אֵפֶר'**, והנה יש לך רפואה... **'אֵפֶר'** אותיות **'רַפֵּא'** - זו הרפואה שלך!

והזכרנו לעיל, שזה מאמר מהבעל שם טוב הקדוש, שהמשוגע - השם ישמור - נעשה משוגע מִגֵּאוּת... כי נכנס בו כ"כ הרבה גאוה וישות, עד שהוא משתגע לגמרי... ומה הרפואה שלו? להפוך את ה**'פְּאֵר'** - הגאוה שלו - ל**'אֵפֶר'**, שיזכה לביטול אמיתי, וממילא יזכה ל**'רַפֵּא'** - יתרפא מכל השיגעונות שלו...

זה הלימוד של פרשת השבוע, המגיע דייקא עכשיו, באמצע ימי הקיץ, וזה מובן מאד כפי תורה רמ"ב הנ"ל, שרבינו מדבר מעניין ההצלה מטומאת ניאוף, שזה ביותר בימי הקיץ - חודשים אלו **תמוז, אב**, שהם שני חודשים המכוונים כנגד שתי העיניים, כי אז הניסיונות בשמירת העיניים הם קשים מאד, וזה בכלל לא קל, ומהי העצה? אומר רבינו: **'אפר פרה אדומה'**! וכן: **'צדקה'**! ומהי 'צדקה'? **תלך להפיץ אור רבינו! תזכה את הרבים! תפיץ ממש בכל מקום! תמלא את כל העולם עם כל מיני לימודים טובים - עם ספרים, עם קונטרסים, תמלא את כל העולם כולו!**

רבינו אמר פעם משל (חיי מוהר"ן, סי' שצא): **'מִמֶּלֶךְ אֶחָד שֶׁחָלָה בְּנוֹ יְחִידוֹ בְּיוֹתֵר, עַד שֶׁכָּל הָרוֹפְאִים מָשְׁכוּ יְדֵיהֶם מִמֶּנּוּ וְנִתְיָאְשׁוּ מֵרְפוּאָתוֹ. בְּתוֹךְ כָּךְ בָּא רוֹפֵא מֻפְלָג בְּחָכְמָה מְאֹד, וּבִקֵּשׁ הַמֶּלֶךְ מִמֶּנּוּ בְּתַחֲנוּנִים גְּדוֹלִים לְהִשְׁתַּדֵּל עִם בְּנוֹ. וְהִשִּׁיב לוֹ הָאֱמֶת, שֶׁרְפוּאָתוֹ קָשָׁה וּרְחוֹקָה מְאֹד. אַף־עַל־פִּי־כֵן, אִם יַעֲשׂוּ עוֹד תַּחְבּוּלָה אַחַת אֲזַי אֶפְשָׁר דְּאֶפְשָׁר שֶׁיִּהְיֶה לוֹ רְפוּאָה. אַךְ אֵינִי יוֹדֵעַ אִם לוֹמַר לְךָ זֹאת הַתַּחְבּוּלָה מֻחֶמֶת שֶׁהִיא דָּבָר קָשֶׁה וְכָבֵד מְאֹד. וְהִפְצִיר בּוֹ הַמֶּלֶךְ מְאֹד לְגַלּוֹת לוֹ הַתַּחְבּוּלָה. וְאָמַר לוֹ: תֵּדַע שֶׁבְּנְךָ הוּא חוֹלֶה מְסֻכָּן מְאֹד בְּתַכְלִית, עַד שֶׁכְּבָר אִי אֶפְשָׁר לִתֵּן לוֹ לְתוֹךְ פִּיו אֲפִלּוּ טִפָּה אַחַת מִסַּמְמָנֵי הָרְפוּאוֹת. אַךְ אֵיךְ שֶׁיֵּשׁ סַמְמָנֵי רְפוּאוֹת יְקָרוֹת כָּאֵלֶּה, אֲשֶׁר צְלוֹחִית אַחַת קְטַנָּה מְאֹד עוֹלָה לְסַךְ אַלְפֵי אֲלָפִים, וּצְרִיכִין לְמַלְאוֹת חֲבִיּוֹת מָלֵא מִסַּמְמָנִים הַיְקָרִים הָאֵלֶּה, וְלַקַּח בִּדְלָיִים מְלֵאִים מִסַּמְמָנִים הָאֵלֶּה וְלִשְׁפּוֹךְ עַל בִּנְךָ הַחוֹלֶה. וּמִמֵּילָא מוּבָן שֶׁכָּל הַסַּמְמָנִים הַיְקָרִים הָאֵלֶּה יֵלְכוּ לְאִבּוּד לְגַמְרֵי, אַךְ אַף־עַל־פִּי־כֵן יִתְחַזֵּק גּוּפוֹ מְעַט עַל־יְדֵי־זֶה. וְאוּלַי מִתּוֹךְ שֶׁיִּשְׁפְּכוּ עָלָיו הַרְבֵּה כָּל־כָּךְ יִכָּנֵס לְתוֹךְ פִּיו גַּם־כֵּן אֵיזֶה טִפָּה עַל כָּל פָּנִים, עַל־יְדֵי־זֶה אֶפְשָׁר שֶׁיִּהְיֶה לוֹ רְפוּאָה. וְתֵכֶף**

וּמִיָּד נִתְרַצָּה הַמֶּלֶךְ לָזֶה וְצִוָּה לַעֲשׂוֹת כֵּן, וְעַלְיְדֵי זֶה נִתְרַפֵּא הַבֵּן מָלֵךְ'.

הנמשל לענייננו, שצריכים למלאות את כל העולם כולו עם הספרים של רבינו ועם הקונטרסים הקדושים, שיהיה ממש כמו 'מקלחת'... וכך אדם ימצא לכל הפחות איזה ספר אחד, **וזו תהא הרפואה שלו!**

וזו המשימה הקדושה שיש לנו עתה, בחודשים אלו, שאמנם הניסיונות הם גדולים מאד, אבל עושים צדקה וחסד - זה יכניע את הכל!

הקב"ה יעזור לנו, שנזכה באמת בימי הקיץ לשמור על עצמנו, ושכל עם ישראל יהיו שמורים, ונזכה להפיץ אור רבינו בכל העולם כולו במרץ גדול בעזרת השם, וזה יעזור שבעזרת השם יתברך יתמלא כל העולם כולו עם שכינת עוזו יתברך, ויבוא משיח צדקינו ותהא הגאולה השלימה!

צידה לדרך...

פנינים נפלאים מתוך השיחה לעובדא ולמעשה

גַּם בְּלִי טַעַם!

כָּל הַטָּהֳרָה שֶׁל עַם־יִשְׂרָאֵל תְּלוּיָה בְּ**'זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוָּה ה' לֵאמֹר'** - לְלַמֵּד תּוֹרָה גַּם בְּלִי טַעַם! **אֲצֵל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא חָשׁוּב פְּאַד הַפֶּה וְהַשִּׂפָתַיִם שֶׁל הָאָדָם!**

אֵיפֹה אֲנִי בְּזֶה הָעוֹלָם?!

אָדָם צָרִיךְ פַּעַם וּלְתָמִיד לְיַשֵּׁב דַּעְתּוֹ: 'אֵיפֹה אֲנִי בְּזֶה הָעוֹלָם?!' 'מָה הַתַּכְלִית שֶׁלִּי?!' 'מָה עָלַי לַעֲשׂוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם?!' 'בִּשְׁבִיל מָה נִבְרֵאתִי?!'... זֶה דָּבָר הַכָּרְחִי **לְכָל אֶחָד וְאֶחָד** - הֵן גֶּבֶר, הֵן אִשָּׁה, הֵן בָּחוּר וְהֵן יֶלֶד; **יֵשׁ תַּכְלִית בְּזֶה הָעוֹלָם! לֹא סְתָם בָּאתָ לְכָאן!"...**

הַכְנוּי הֵכִי חָשׁוּב

'יְהוּדִי פָּשׁוּט' - זֶה הַתֹּאַר וְהַכְנוּי הֵכִי חָשׁוּב שֶׁיְּכוֹלִים לָתֵת לְבֶן־אָדָם!

גַּאֲוָה וְיִשּׁוּת מַפְרִיעִים

כָּל זְמַן שֶׁשּׁוֹכֶנֶת בָּאָדָם גַּאֲוָה וְיִשּׁוּת, זֶה מַפְרִיעַ לוֹ לְכָל דָּבָר בַּחַיִּים שֶׁלּוֹ! הוּא לֹא יַרְגִּישׁ שׁוּם שִׂמְחָה וְטַעַם בַּחַיִּים שֶׁלּוֹ!

מָשִׁיחַ אִישִׁי

רַבֵּנוּ מְגַלֶּה לָנוּ, שֶׁלְּכָל יְהוּדִי יֵשׁ נְקֻדַּת **מָשִׁיחַ** הָאִישִׁית שֶׁלּוֹ, וְאֵיךְ זוֹכֶה לְהַשְׂלִים אֶת זֶה? אִם הוּא חָזָק בְּ**'מָשִׁיחַ'** - הָרְבֵּה שִׂיחַ שֶׁל תְּפִלָּה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ!

יֶשְׁנָהּ בְּעָיָה? מִתְפַּלְלִים!

אָדָם צָרִיךְ לְהַחְדִּיר אֶת הָעִנְיָן שֶׁל תְּפִלָּה בְּתוֹךְ הַבַּיִת - בְּאִשָּׁה וּבְיִלְדִים; **יֶשְׁנָהּ בְּעָיָה? מִתְפַּלְלִים!** לֹא מַאֲשִׁימִים אֶחָד אֶת הַשֵּׁנִי! אַף אֶחָד לֹא אָשֵׁם - מִתְפַּלְלִים וּפוֹעֲלִים יְשׁוּעָה!

הַצְדָּקָה הֵכִי גְּדוֹלָה

הַצְדָּקָה הֵכִי גְּדוֹלָה - שֶׁאָדָם מֵפִיץ אֶת הָאוֹר שֶׁל רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ בָּעוֹלָם!

אֲפִלּוּ אֶת הַמַּשְׂגִּיעַ הֵכִי גָּדוֹל

לְרַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ יֵשׁ לְפּוּד וְדֶרֶךְ וּ'מִפְרָשָׁם' שֶׁהוּא יָכוֹל לְרַפְּאוֹת אֲפִלּוּ אֶת הַמַּשְׂגִּיעַ הֵכִי גָּדוֹל!

מַפָּשׁ 'חֲתִיכַת מֵת'!

בְּדוֹר שֶׁלָּנוּ, הָעִנְיָן שֶׁל **'חֲלַל פְּתִי'** בְּמִלִּים אֲחֵרוֹת הוּא הַ**"פַּכְשִׁירִים הַטְּמֵאִים"**! שֶׁזֶּה מַפָּשׁ **'חֲתִיכַת פְּתִי'** - פְּשׁוּטוֹ כְּמַשְׁמָעוֹ! בְּלִי שׁוּם גִּזְמָא! זֶה מְטַמֵּא אֶת הַכֹּל, הַשֵּׁם יִשְׁמֹר! **וְאִם אָדָם מַכְנִיס אֶת זֶה בְּתוֹךְ הַבַּיִת שֶׁלּוֹ - הַכֹּל נִטְמָא! וְאָדָם צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים גְּדוֹלִים שֶׁיִּזְכֶּה 'פַּעַם וּלְתָמִיד' לְהַפְסִיק עִם זֶה! זוֹ מַפָּשׁ מַחֲלָה!**

לְחַנֵּךְ יְלָדִים לְכַבֵּד

מְכָרְחִים לְחַנֵּךְ יְלָדִים לְכַבֵּד אֲנָשִׁי־חִנּוּךְ, רַבָּנִים וְצַדִּיקִים, כְּדֵי הֵם יִגְדְּלוּ בְּצוּרָה בְּרִיאָה!

מְטַמֵּא עַצְמוֹ וְסַכָּנָה לְטַמְּאוֹת אֲחֵרִים

כְּשֶׁאָדָם יוֹשֵׁב וְצוֹפֶה בְּתַעֲוּב בְּחַדְרֵי חֲדָרִים וּמִתְלַכְלֵךְ בְּמַה שֶׁמִּתְלַכְלֵךְ, הוּא בְּגֶדֶר 'טְמֵא מֵת', כִּי הוּא מַמָּשׁ חֲתִיכָה שֶׁל 'חָלָל מֵת', וּמְלַבֵּד שֶׁהוּא מְטַמֵּא אֶת עַצְמוֹ - הוּא סַכָּנָה לְטַמְּאוֹת אֲחֵרִים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן...

לְכָל דָּבָר יֵשׁ עֵצָה!

לְכָל דָּבָר יֵשׁ עֵצָה! רַבֵּנוּ צָעַק בְּקוֹל גָּדוֹל: **"אֵין שׁוּם יֵאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל"** - רַק בִּתְנַאי שֶׁאַתָּה רוֹצֶה... **אִם אַתָּה לֹא רוֹצֶה, מָה יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת לְךָ?...**

לִפּוּדִים עֲרֵבִים עַל כָּל פֶּרֶט

לַצַּדִּיקִים יֵשׁ לִפּוּדִים עֲרֵבִים וּפְתוּקִים עַל כָּל פֶּרֶט וּפֶרֶט שֶׁל הַחַיִּים! וְאַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לִהְיוֹת מְקֹרָב אֲלֵיהֶם...

breslev.shely@gmail.com